

Målstyret undervisning og tegn på læring

Målstyret undervisning

Læringsmål er mål for, hvad eleverne skal kunne - altså mål for elevernes læringsudbytte.

I målstyret undervisning skal du som lærer altid vide, hvorfor vi laver det, vi gør, - og eleverne skal altid vide, hvor de er, hvor de er på vej hen og hvad næste skridt er.

Læringsmålstyret undervisning, er undervisning hvor lærere og elever er engageret om at nå nogle læringsmål. Forskning viser, at denne type undervisning giver større læringsudbytte for eleverne end undervisning, hvor læringsmål er fraværende eller utydelige for eleverne. (Morisano og Locke, 2013)

Det har afgørende betydning for resultaterne af læringsmålstyret undervisning, at færdigheds- og vidensmålene opdeles, omformes og omsættes til tydelige og for eleverne forståelige mål.

Læreren skal derfor nedbryde Fælles Mål til konkrete mål for det enkelte undervisningsforløb - det vil sige mål, der er tilpasset eleverne.

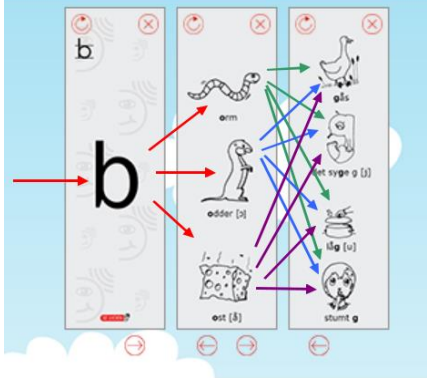
Nedbrydningen af læringsmålene kan indebære:

- opdeling i mindre omfattende mål
- kronologisk opbyggede mål (altså en angivelse af rækkefølgen, målene skal nås i)
- en progression, så enkle mål opnås først, for derefter at arbejde hen mod mere komplekse mål)
- en forståelse af, hvilket niveau af målopfyldelse eleverne som minimum skal nå - og hvilket niveau der er udtømmende
- læreren kan, i samarbejde med eleverne, sætte et højere niveau af målopfyldelse, hvis der er behov for det for at nå de dygtigste elever

Kigger vi på Færdigheds- og vidensmål for faget dansk (findes [her](#)), er Se Lyden et materiale, som blandt andet arbejder med afkodningen

Færdigheds- og vidensmål			
Afkodning *		Sprogforståelse	
Eleven kan læse ord i tekster til klasertrinnet sikkert	Eleven har viden om bogstavernes kontekstbetingede udtaler	Eleven kan identificere ukendte ord i tekst og tale	Eleven har viden om ord og udtryk i instruktioner og opgaver
	Eleven har viden om stavemåde og betydning af ord i tekster til klasertrinnet	Eleven kan forstå betydningen af indholdsord i konteksten	Eleven har viden om forskelle og ligheder i ords betydning

Og nedbrydning kan finde sted som angivet neden for.

Nedbrydning	Eksempel	
<p>opdeling i mindre omfattende mål</p>	<p>Fx kende bogstavet O's navn og primære lyd [o]</p>	
<p>kronologisk opbyggede mål (altså en angivelse af rækkefølgen, målene skal nås i)</p>	<p>Kende O's navn Kende O's primære lyd [o] Kende O's øvrige mulige lyde [ɔ] som i odder og [å] som i ost</p>	
<p>en progression, så enkle mål opnås først, for derefter at arbejde hen mod mere komplekse mål</p>	<p>Kende samtlige bogstavers navn, primær lyd og øvrige mulige lyde</p>	 <p>Her er vist D's forskellige lyde: D som i delfin [d] Det bløde D [ð] Det stumme D []</p>
<p>en forståelse af, hvilket niveau af målopfyldelse eleverne som minimum skal nå - og hvilket niveau der er udtømmende</p>	<p>Minimums niveau: Vide, at der er forskellige lyde til mange af bogstaverne og en strategi for at kunne finde oplysninger om lydene.</p> <p>Maximum niveau: Kende samtlige bogstavers lyde og kunne afprøve lyderinger for at finde frem til et ords rette syntese</p>	

Du kan se mere om synlig tegn på læring og metoder til at arbejde med det her:

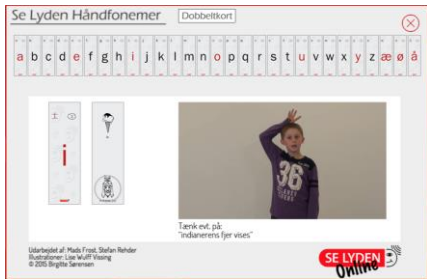
https://www.youtube.com/watch?v=b_mbmUoRUxE

<https://www.youtube.com/watch?v=ym87edDrHos>

En lidt mere teoretisk gennemgang findes på emu'en fx her:

<http://www.emu.dk/modul/webineroptagelse-m%C3%A5lstyret-undervisning-1>

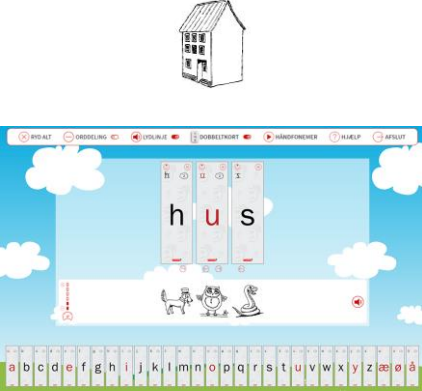
Inspiration til, hvordan Se Lyden Online kan anvendes: Færdigheds- og vidensmål Børnehaveklassen

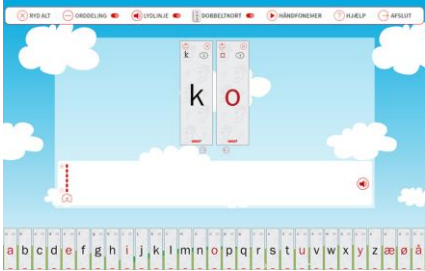
Fælles Forenklede Mål	Eksempel på nedbrudt mål	SE LYDEN
Læsning: Eleven har viden om læseretning og enkle ordlæsestrategier.	Bogstaver skal læses fra venstre mod højre	 <p>Når eleven klikker på bogstavkortene, placerer bogstaverne sig i læseretningen.</p>
	Håndfonemer er en mulig støtte ved ordlæsestrategier.	 <p>Når eleven klikker på menupunktet med håndfonemer, kan alle bogstavernes lyde høres og deres tilhørende håndfonem kan ses på hver sin korte video.</p>

	<p>Ordets udtale findes ved at glide fra lyd til lyd.</p>	<p>Her vises, at bogstavet i kan sige [e] som i "indianer".</p> <p>Eleven kan lyd for lyd klikke sig igennem et givent ord og høre ordets mulige udtaler. Eleven kan få gentaget et netop afprøvet ord ved at klikke på den lille højttaler.</p>
--	---	---

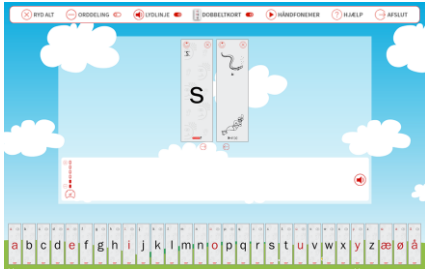
Fælles Forenklede Mål	Eksempel på nedbrudt mål	SE LYDEN
<p>Læsning: Eleven kan eksperimentere med at læse små tekster i forskellige medier.</p>	<p>Forstå at ord kan have flere betydninger afhængig af konteksten</p>	 <p>Eleven kan i programmet opbygge ord med bogstavkort.. Programmet kan udtale samtlige muligheder i et givent ord, og eleven kan lytte sig frem til den rette syntese. Her kan eleven lære at forstå, at ordet "os" har to betydninger [os] og [ɔs]. Eleven kan se, at ordet "os" også vil kunne udtales som [ås], men dette ord kender vi ikke på dansk.</p>
	<p>Vide hvor og hvordan man kan opsøge hjælp til at afkode ord i læsningen uden at forstyrre</p>	

	andre	 <p>Klassens computere kan stå med programmet kørende, og elever, der går i stå ved læsning af et givent ord, kan han/hun på egen hånd bruge computeren til at finde ordets syntese. På denne måde kan programmet fungere som endnu en hjælpende hånd før eleven har brug for lærerens hjælp.</p>
--	-------	--

Fælles Forenklede Mål	Eksempel på nedbrudt mål	SE LYDEN
Skrivning: Eleven kan eksperimentere med at skrive små tekster	Eleven kan skrive lydrette to og tre bogstavers ord.	 <p>Her vises et eksempel, hvor eleven fik udleveret en tegning af et hus, og vhs. Bogstavkortene har eleven skrevet "hus", og når der klikkes på bogstavkortene kan man høre lyderingen [hus]</p>
Skrivning: Eleven har viden om det alfabetiske princip, skriveretning og sætningsopbygning	Eleven kender sammenhængen mellem bogstav navn og lyd(e).	

		 <p>Eleven kan klikke på bogstavkort, som automatisk viser skriveretnig og derved danne små ord. Ordets udtale kan afprøves</p>
--	--	--

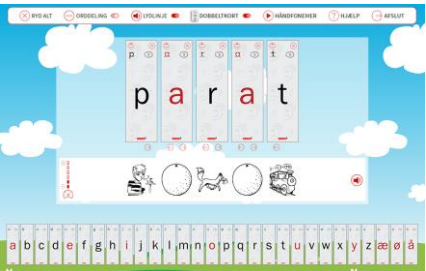
Færdigheds- og vidensmål Dansk (efter 2. klassetrin)

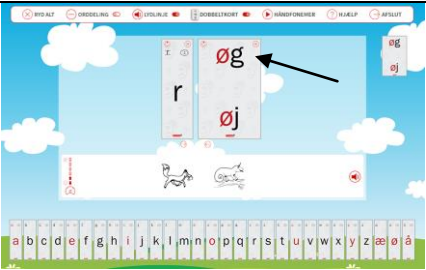
Fælles Forenklede Mål	Eksempel på nedbrudt mål	SE LYDEN
<p>Læsning - Afkodning: Eleven har viden om bogstavernes kontekstbetingede udtaler.</p>	<p>Eleven ved, at ord kan udtales forskelligt og dermed have forskellig betydning.</p>	 <p>Vha. bogstavkortene og deres illustrationer på bagsiden, der hver repræsenterer én lyd, kan eleven synliggøre, at for eksempel ordene: os, så, mos, dør, lig, kost, helt osv. kan udtales på 2 måder. Eleven kan afprøve begge udtaler og gennem konteksten afgøre, hvilken udtale, der netop skal bruges denne gang.</p>
	<p>Vide hvor og hvordan man kan opsøge hjælp til at afkode ord i læsningen uden at forstyrre andre</p>	

		 <p>Online</p> <p>Klassens computere kan stå med programmet kørende, og elever, der går i stå ved læsning af et givent ord, kan på egen hånd bruge computeren og afprøve ords udtalelser</p>
--	--	---

Fælles Forenklede Mål	Eksempel på nedbrudt mål	SE LYDEN
<p>Læsning - Afkodning: Eleven har viden om stavemåde og betydning af ord i tekster til klassetrinnet.</p>	<p>Kunne benytte stavelsesdeling som hjælpemiddel til at udtale ord korrekt.</p>	 <p>Vha. Se Lyden Online kan eleven klikke sig igennem bogstavernes lyde og synliggøre ordets stavemåde. Her vises eksemplet, hvor ordet skifter betydning, hvis der fjernes et <u>m</u>.</p>

Fælles Forenklede Mål	Eksempel på nedbrudt mål	SE LYDEN
<p>Fremstilling – Korrektur: Eleven har viden om bogstav-lydforbindelser.</p>	<p>Eleven kender bogstavernes lyde og han/hun kan afprøve alle udtalemuligheder.</p>	

		 <p>Her vises, at ordet "dem" kan udtales med tre forskellige lyde for bogstavet e. Den rigtige udtale [dæm] er vist.</p>
	<p>Eleven ved, at bogstavet a benytter sin appelsin-lyd [ɑ], når bogstavet r står ved siden af bogstavet a.</p>	 <p>Her vises et eksempel, hvor der oven i købet står bogstavet a på begge sider af bogstavet r. Begge steder lyder bogstavet a som [ɑ]</p>

Fælles Forenklede Mål	Eksempel på nedbrudt mål	SE LYDEN
<p>Fremstilling – Korrektur: Eleven har viden om lydrette og ikke-lydrette ords stavemåder.</p>	<p>Eleven ved, at visse bogstavkombinationer giver en ny lyd</p>	 <p>Her vises eksemplet med ordet "røg", som udtales [rɔj] . Programmet synliggør de Dobbeltkort som evt. skal anvendes pga. ikke lydrette stavemåder i ordet.</p>